

Erkeklerin Doğumda Eş Desteğine Yönelik Düşünceleri Üzerine Spiritüel İyi Oluşun Etkisi

Nurdilan ŞENER ÇETİN¹, Ayça ŞOLT KIRCA²

¹ Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları ABD

² Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü

Nurdilan Şener Çetin <https://orcid.org/0000-0002-7096-4660>

Ayça Şolt Kırca <https://orcid.org/0000-0001-6733-5348>

Öz

Amaç: Bu araştırma erkeklerin doğumda eş desteğine yönelik düşünceleri üzerine spiritüel iyi oluşun etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma 01.03.2022-05.04.2022 tarihleri arasında sosyal medya gruplarında yer alan erkeklerle gerçekleştirilen çevrimiçi bir anket çalışmasıdır. Araştırmanın türü tanımlayıcı, kesitseldir. Araştırmanın evreni bilinmeyen örneklem büyüklüğü formulu kullanılarak Raosoft Sample Size Calculation programı ile araştırmada minimum 267 erkek olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu ve Spiritüel İyi Oluş Ölçeği kullanarak toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan erkeklerin yaş ortalaması 24.11+5.11 (min=19, Max=56) olarak bulunmuştur. Araştırmada erkeklerin %61.25'inin evli olduğu, evlilerin ortalama evlilik süresinin 7.35+6.25 yıl olduğu bulunmuştur. Araştırmada evli erkeklerin %50.5'inin bekar erkeklerin ise %60.2'sinin doğuma ilişkin bilgi almadığı görülmüştür. Evli erkeklerin %82.9'u ve bekar erkeklerin %91.6'sı eşinin normal doğumu tercih etmesini istediğini belirtmiştir. Araştırmada bekâr erkeklerin, daha önceden doğuma yönelik bilgi alanların ve doğumda eşinin yanında olmak isteyenlerin Spiritüel İyi Oluş Ölçeği puanları istatistiksel olarak önemli farklılık gösterecek şekilde yüksek olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Araştırmada erkeklerin spiritüel iyi oluş düzeyleri yüksek olanların doğum esnasında eşinin yanında daha fazla olmak istedikleri görülmüştür. Bu doğrultuda doğumda eş desteğini arttırmak için erkeklerin spiritüel olarak desteklenerek spiritüel iyi oluşlarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Doğum, eş desteği, spiritüel iyi oluş.

The Effect of Spiritual Wellness on Men's Thoughts About Spirit Support at Birth

Abstract

Objective: This research was conducted to examine the effect of spiritual well-being on men's thoughts on spousal support at birth.

Method: The research is an online survey study conducted with men in social media groups between 01.03.2022 and 05.04.2022. The type of research is descriptive, cross-sectional. The research is a descriptive, cross-sectional and online survey conducted with men in social media groups between 01.03.2022 and 05.04.2022. The universe of the research was determined as a minimum of 267 men in the research with the raosoft sample size calculation program using the unknown sample size formula. The data of the study were collected using the Personal Information Form and Spiritual Well-Being Scale.

Yazışma Adresi/Address for Correspondence:

Nurdilan ŞENER ÇETİN

Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları ABD

Telefon/Phone: +90 0543 914 2529 **E-mail:** nurdilansener@outlook.com

Geliş Tarihi/Received: 24.10.2022 | **Kabul Tarihi/Accepted:** 23.01.2023 | **Yayın Tarihi/Published:** 28.04.2023

Atıf/Cited: Şener Çetin N, Şolt Kırca A. Erkeklerin Doğumda Eş Desteğine Yönelik Düşünceleri Üzerine Spiritüel İyi Oluşun Etkisi. Sakarya Üniversitesi Holistik Sağlık Dergisi. 2023;6(1): 76-89.

doi:10.54803/sauhsd.1193881

Results: The mean age of the men participating in the study was found to be 24.11+5.11 (min=19, Max=56). In the study, it was found that 61.25% of the men were married, and the average marriage period of married people was 7.35+6.25 years. In the study, it was seen that 50.5% of married men and 60.2% of single men did not receive information about birth. 82.9% of married men and 91.6% of single men stated that they wanted their spouses to prefer normal delivery. In the study, it was determined that the Spiritual Well-Being Scale scores of single men, those who received information about birth before and those who wanted to be with their spouses at birth were statistically high.

Conclusion: In the study, it was seen that men with high Spiritual Well-Being levels wanted to be with their spouses more during childbirth. In this direction, it is recommended to increase the spiritual well-being of men by supporting them spiritually in order to increase the support of their spouses at birth.

Key words: Birth, spousal support, spiritual well-being.

EXTENDED ABSTRACT

Objective: It is known that spouse or partner support comes first and is more effective during childbirth. In particular, it is reported that spousal support during childbirth reduces the pain, stress and loss of control of the woman, decreases the rates of interventional births, increases marital satisfaction, sense of trust and attachment, and makes the woman feel stronger.

Method: The research is a descriptive, cross-sectional and online survey study conducted with men in social media groups between 01.03.2022 and 05.04.2022. The universe of the research was determined as a minimum of 267 men in the research with the raosoft sample size calculation program using the unknown sample size formula. Ethics committee approval was obtained for the study. Personal Information Form and Spiritual Well-Being Scale (SWBS) were used to collect the data of the study. SPSS 23 package program was used for data reduction. Statistical significance was accepted as $p<0.05$. Cronbach's alpha coefficient, independent groups t test, one-way analysis of variance, mean and standard deviation were used as statistical analysis.

Results: It was determined that the average age of single men participating in the study was 24.11+5.11. In the study, it was found that 89.2% of single men were graduated from higher education, 61.4% were not working, and 39.8% of them had income equal to their expenses. It was observed that 78.3% of the participants lived in the province with the highest rate. In the study, it was determined that the average age of married men was 33.92+5.65 and the years of marriage were 7.35+6.25. In the study, it was found that 89.5% of married men were graduates of higher education, and 76.2% of their spouses were graduates of higher education. It was observed that the highest rate of married men (91.4%) and their spouses (54.3%) were working. It was determined that 55.2% of the married men participating in the study had an income equal to their expenses and 89.5% of them lived in the city center. It was determined that 60.2% of the single men participating in the study did not receive information about birth before. It has been determined that 91.6% of single men want their spouses to prefer normal delivery, and 89.8% of them want to be with their spouses when they give birth. In addition, it was determined that 41.2% of single men did not want to be with their spouses during childbirth because they saw birth as an act that requires a lot of responsibility. It was observed that 50.5% of married men did not receive any information about birth before. It was found that 89.9% of the men preferred their spouses to have a cesarean section and 50.5% of them preferred normal delivery. It was determined that 55.2% of married men were with their spouses while giving birth. In the study, it was determined that there was a significant difference between married and single men in the mean scores of anomie and (SWBS) sub-dimensions ($p<0.05$). In the study, it was found that there was a significant difference between the previous pregnancy-oriented education and the (SWBS) harmony with nature and anomie sub-dimensions, and the total (SWBS) score averages ($p<0.05$). In the study, it was determined that there was a significant difference between the desire to be with the spouse when she gave birth and all sub-dimensions of SSQS and total SSQ scores ($p<0.05$). In the study, it was found that there was no significant difference

between the type of birth that the husband preferred by the spouses and the sub-dimensions of SBS and the total score averages.

Discussion: In the research, which was conducted to determine the effect of spiritual well-being on men's thoughts about spousal support at birth, it was concluded that the level of spiritual well-being affects thoughts about spousal support at birth. No similar research has been found in the literature. However, it has been stated that as spiritual well-being increases, marital adjustment increases. At the same time, the spouse of the married people is the first person to whom they apply in times of stress, many people see their spouses as the main source of social support, individuals with high marital adjustment during pregnancy are more ready for childbirth, they are more controlled during birth, their spouse relations are better, and marital adjustment is high. It has been stated that fathers who have a higher birth rate have higher rates of participation in infant care. Spousal support at birth includes physical, emotional, psychological, and spiritual support given by the partner to the pregnant woman during birth and delivery. The research finding is similar to the literature.

Conclusion and Suggestion: It was determined that most of the men did not receive prenatal education and the level of spiritual well-being affected the support of the spouses at birth. In line with these results, it is thought that informing men more about pregnancy and childbirth will increase their awareness of birth, and initiatives that will increase men's spirituality will increase the support of their spouses at birth. At the same time, it is recommended to increase the number of studies on spousal support at birth.

Key words: Birth, spousal support, spiritual well-being.

GİRİŞ

Doğum kişiden kişiye değişkenlik gösteren biyolojik, psikolojik ve kültürel süreçleri kapsayan doğal bir süreçtir (1). Doğal ve özel olan bu süreç, stres ve ağrı ile karakterize olan kadınlar tarafından da dayanılmaz ve en kötü ağrı deneyimi olarak tanımlanmaktadır (2). Bu benzersiz deneyimin kadınlar tarafından olumlu olarak hatırlanması için doğum esnasında desteklenmesi gerekmektedir (3). Ayrıca gebelerin sağlıklı bir doğum süreci geçirebilmeleri ve doğumla baş edebilmeleri için de doğum esnasında desteklenmeye ihtiyaçları vardır (4). Ulusal ve uluslararası kuruluşlar da doğum eylemi süresince, doğum eylemini gerçekleştiren

kadının yanında sağlık çalışanlarından başka eş, arkadaş ya da akraba gibi destekleyicinin de olmasını önermektedirler (5). Kadınlara doğum sırasında sağlanan bu desteğin doğum sürecinde algılanan olumlu duyguları arttırdığı belirtilmiştir (1). Ancak anne, arkadaş veya akraba tarafından sağlanan desteğe göre eş tarafından sağlanan desteğin doğum sırasında anksiyeteyi düşürdüğü, ağrı ile baş etmeyi arttırdığı ve doğum süresini kısalttığı bildirilmiştir (3). Ancak dünyanın farklı bölgelerinde gebelik ve doğum süreci sadece kadına özgü bir durum olarak görülmektedir. Bu durum genellikle erkeklerin doğum sırasında doğum odasında olmalarının beklenmemesine ve teşvik edilmemesine neden olmaktadır (6).

Ülkemizde de gerek ataerkil kültürel yaklaşımlar gerekse hastane politikaları nedeniyle erkekler doğum sürecine yeterince dahil olamamaktadır (7).

Spiritüelite bireylerin problem çözme davranışlarında önemli bir rehberdir (8). Literatürde yüksek spiritüel seviyeye sahip olan bireylerin hayatta ortaya çıkan zorluklara ve durumlara daha kolay adapte olabildikleri belirtilmiştir (9,10). Spiritüelite ile ilgili yaşam sonuna ilişkin çok şey söylenebilmekle birlikte hayatın başlangıcındaki spiritüelite ile ilgili daha az yorum bulunmaktadır (12). Çünkü sağlık hizmetlerinde spiritüelite çalışmaları onkoloji ve palyatif bakım gibi yaşam sonu veya yaşamı tehdit eden durumlara odaklanma eğilimindedir (13). Ancak doğum eylemi de normal olduğu kadar başlı başına spiritüel bir deneyimdir (7,13). Spiritüel iyi oluş ise, spiritüel gelişimin peşinde olma veya spiritüel gelişim için dengeli bir açıklık durumu, başkalarıyla iletişim kurma, yaşamda anlam ve hedefe sahip olma, yüce bir güce inanç ve o güçle ilişki kurma hissi şeklinde açıklanabilir (11). Spiritüel iyi oluş kişinin kendisiyle, ilahıyla ve toplumuyla yakınlık duygusunu artırır. Böylece birey, kişisel anlamda esenlik sağlar ve toplumsal anlamda da uyumlu davranışlar gösterir. Spiritüel iyi oluş düzeyi yüksek olan insanların daha sağlıklı bir hayat tarzına sahip oldukları, daha mutlu oldukları ve hayatlarından daha

fazla memnun oldukları gösterilmiştir. Spiritel iyi oluş seviyesinin yüksek olmasının bireyin psikolojik iyi oluşunu ve sorunlara karşı psikolojik dayanıklılığını arttıracığı psikolojik anlamda zorlukların üstesinden daha rahat gelebileceği tahmin edilmektedir (11). Bu durum doğum eyleminde spiritüel iyi oluşun doğumda kadına destek olmaya yönelik düşünceler üzerine etkisinin olabileceğini düşündürmektedir. Ancak doğum sırasında kadına destek olacak kişinin spiritüel iyi oluş seviyesini inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Doğum esnasında kadının destek kaynaklarının en başında eş veya partner desteğinin geldiği ve daha etkili olduğu bilinmektedir. Özellikle de doğumda verilen eş desteğinin kadının ağrısını, stresini ve kontrol kaybını azalttığı, müdahaleli doğum oranlarını düşürdüğü, evlilik doyumunu, güven duygusunu ve bağlanmayı artırdığı, kadını daha güçlü hissettirdiği bildirilmektedir (1). Spiritüel iyi oluşun erkeklerin doğumda eş desteğine yönelik düşünceleri üzerine etkisini inceleyen çalışma bulgusuna rastlanmamıştır. Bu araştırma spiritüel iyi oluşun doğumda eş desteği üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma 01.03.2022-05.04.2022 tarihleri arasında sosyal medya gruplarında yer alan

erkeklerle gerçekleştirilen tanımlayıcı, kesitsel ve çevrimiçi bir anket çalışmasıdır.

Evren örnekleme

Araştırmanın evrenini erkeklerin yer aldığı sosyal medya hesapları oluşturmaktadır. Araştırmanın evreni bilinmeyen örneklem büyüklüğü formülü kullanılarak Raosoft Sample Size Calculation programı ile araştırmada minimum 267 erkek olarak belirlenmiştir ($\alpha=0.05$, $1-\beta=0.90$) (14). Olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılan bu araştırmada veriler internet üzerinden e-anket oluşturularak google form aracılığı ile elektronik ortamda toplanmıştır. Google form çalışmayı açıklayan, erkeklerin katılımının gönüllü ve isimsiz olduğuna dair güvence veren bir bilgi sayfası içermekte olup çalışmanın izin belgesini ve kişiyi çevrimiçi ankete yönlendiren bir bağlantı içermiştir. Veri toplama sürecinde sosyal medya hesaplarından hatırlatma mesajları gönderilmiştir. Araştırmada veri kaybı olabileceği düşünülerek örüntü etkisi 1,2 olarak alınmış ve 321 katılımcıya ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırma tamamlandıktan sonra veriler değerlendirildiğinde 50 katılımcının anketi eksik doldurduğu tespit edilmiş ve 271 (166 bekâr ve 105 evli erkek) katılımcının verisi ile araştırma sonlandırılmıştır.

Araştırmaya alınma kriterleri

Türkiye’de yaşama, 18-49 yaşları arasında olma, Türkçe okuma-yazma bilme, Türk vatandaşı olma, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etme, internet kullanımına ulaşabilen ve anket formunu ve ölçeği tam olarak yanıtlamış erkek bireyler çalışmaya dahil edilmiştir.

Veri toplama araçları:

Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu ve Spiritüel İyi Oluş Ölçeği (SİOÖ) kullanarak toplanmıştır.

Kişisel bilgi formu:

Araştırmanın verileri toplanırken araştırmacı tarafından oluşturulan 19 soruluk form kullanılacaktır. Form içeriğinde bireylerin sosyodemografik bilgilerini (yaş, medeni durum, eğitim seviyesi, çalışma durumu, yaşanılan yer) ve doğuma ilişkin özelliklerini (doğuma ilişkin bilgi alma durumu, doğumda eşin yanında bulunma isteği, eşin tercih etmesini istedikleri doğum tercihi/eşin tercih ettiği doğum şekli, eş doğum yapınca yanında bulunma durumu/isteği) bulunmaktadır (1, 4).

Spiritüel iyi oluş ölçeği (SİOÖ)

SİOÖ; Ekşi ve Kardaş (2017) tarafından yetişkinlerin spiritüel iyi olma hallerini değerlendirmek üzere 29 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçek 5’li likert (1= Bana hiç uygun değil, 2= Bana uygun değil, 3= Bana

biraz uygun, 4= Bana oldukça uygun, 5= Bana tamamen uygun) tipte olup ölçeğin aşkınlık (1, 4, 5, 8, 9, 12, 13, 16, 17, 20, 21, 24, 25, 27, 29. maddeler), doğayla uyum (2, 6, 10, 14, 18, 22, 28. maddeler) ve anomi (3, 7, 11, 15, 19, 23, 26. maddeler) olmak üzere 3 alt boyutu bulunmaktadır. Ölçekten 29-145 arası puan alınabilmektedir. Ölçeğin “aşkınlık” ve “doğayla uyum” puanlarının yüksek olması olumlu iyi oluşu (spiritüel iyi oluşu artırdığı) ifade ederken, “anomi” alt boyunda yüksek puanlar olumsuzluk şeklinde (insanı mutsuzluk ve yalnızlığa iten olumsuz kavram) yorumlanmaktadır. Ayrıca Ölçekten alınan puan arttıkça spiritüel iyi oluş düzeyi artmaktadır. Anomi, toplum normlarının insan davranışı üzerindeki denetim ve kontrolü yitirmesine karşılık bireyin kendisinin nasıl bir davranış sergilemesi gerektiği hususunda kararsız oluşu anlamına gelmektedir. Ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlik katsayılarına bakıldığında; aşkınlık alt boyutuna ait Cronbach’s Alpha değeri $\alpha=,953$, doğayla uyum alt boyutu için $\alpha=,864$ ve anomi alt boyutu için ise $\alpha=,853$ olarak bulunmuştur. Ölçeğin toplam Cronbach’s Alpha değeri ise $\alpha=,886$ ’dır (15). Bu araştırmada ölçek aşkınlık, doğayla uyum ve anomi alt boyutları için Cronbach’s alfa değerleri sırasıyla 0,95, 0,86 ve 0,83 olarak bulunmuştur. Toplam Cronbach’s Alpha değeri 0,91 olarak bulunmuştur.

Verilerin toplanması

Araştırmanın etik izni bir kamu üniversitesinin etik kurulundan (22.02.2022 tarih; 22/6) alınmıştır. Veriler online olarak sosyal ağlardan paylaşıldığı için kurum izni alınmamıştır. Gönderilen formun ilk sayfasında araştırmayla ilgili bilgi verilmiş, katılımcıların istedikleri zaman çalışmadan ayrılabilceği belirtilmiştir. Aynı zamanda çalışmaya katılan erkeklerin çalışmayı onayladıklarına dair onay kutucuğu bilgilendirme metninin altına eklenmiştir. Araştırmada Helsinki Deklarasyonu Prensipleri’ne uyulmuştur.

Verilerin analizi

Google Forms anket yöntemi ile elde edilen verilerinin excel programından alınıp istatistiksel işlemleri için lisanslı SPSS 23 paket programı kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir. SİOÖ cronbach alfa güvenilirlik katsayısını belirlemek için standart cronbach alfa katsayısı kullanılmıştır. Normal dağılıma uygunluk Kolmogro-Smirnov testi ile değerlendirilmiş ve verilerin normal dağılıma uygun olduğu belirlenmiştir. İkili gruplara göre normal dağılan verilerin karşılaştırılmasında Bağımsız gruplarda t testi, üç ve üzeri gruplara göre normal dağılım gösteren verilerin karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analiz kullanılmıştır. Analiz sonuçları nicel veriler için ortalama \pm s. sapma ve median

(min-maks) şeklinde, kategorik veriler için frekans ve yüzde olarak verilmiştir.

BULGULAR

Erkeklerin doğumda eş desteğine yönelik düşünceleri üzerine spiritüel iyi oluşun etkisini belirlemek amacıyla yapılmış olan araştırmanın bulguları aşağıda verilmiştir.

Araştırmaya katılan erkeklerin sosyodemografik özellikleri tablo 1’de verilmiştir. Araştırmaya katılan bekar erkeklerin yaş ortalamasının 24,11+5,11 olduğu saptanmıştır. Araştırmada bekar erkeklerin %89,2’sinin yükseköğretim mezunu olduğu, %61,4’ünün çalışmadığı ve %39,8’inin gelirin giderine eşit olduğu

bulunmuştur. Katılımcıların %78,3’ünün en yüksek oranla ilde yaşadığı görülmüştür. Araştırmada evli erkeklerin yaş ortalamasının 33,92+5,65 olduğu ve evlilik yıllarının 7,35+6,25 olduğu saptanmıştır. Araştırmada evli erkeklerin %89,5’inin yükseköğretim mezunu olduğu, %76,2’sinin eşinin de yükseköğretim mezunu olduğu bulunmuştur. Evli erkeklerin en yüksek oranla kendilerinin (%91,4) ve eşlerinin (%54,3) çalıştığı görülmüştür. Araştırmaya katılan evli erkeklerin %55,2’sinin gelirin giderine eşit olduğu ve %89,5’inin il merkezinde yaşadığı saptanmıştır.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Erkeklerin Sosyodemografik Özellikleri

Sosyodemografik Özellikler	Bekar		Evli	
	S	%	S	%
Yaş	24,11+5,11 (18-50)		33,92+5,65 (19-56)	
Eğitim Seviyesi				
Ortaöğretim ve altı	18	10,8	11	10,5
Yükseköğretim	148	89,2	94	89,5
Çalışma durumu				
Çalışıyor	64	38,6	96	91,4
Çalışmıyor	102	61,4	9	8,6
Gelir seviyesi				
Gelir giderden fazla	35	21,1	30	28,6
Gelir gidere eşit	65	39,2	58	55,2
Gelir giderden az	66	39,8	17	16,2
Yaşanılan yer				
İl	130	78,3	94	89,5
İlçe/Köy	36	21,7	11	10,5
Toplam	166	100	105	100

S: sayı; %:yüzde

Tablo 2: Bekar Erkeklerin Doğuma İlişkin Özellikleri

	S	%
Doğuma ilişkin bilgi alma durumu		
Evet	66	39,8
Hayır	100	60,2
Eşin tercih etmesini istediği doğum şekli		
Normal	152	91,6
Sezaryen	14	8,4
Eş doğum yapınca yanında bulunma isteği		
Evet	149	89,8
Hayır	17	10,2
Eş doğum yapınca yanında bulunmayı istememe sebebi (s:17)		
Yeterli bilgi olmaması	6	35,3
Çok fazla sorumluluk gerektiren bir eylem	7	41,2
İleriki dönemde eşimle iletişimimizi etkileyeceğini düşünmesi	4	23,5

S: sayı; %:yüzde

Tablo 2’te bekar erkeklerin doğuma ilişkin özellikleri verilmiştir. Araştırmaya katılan bekar erkeklerin %60,2’sinin daha önceden doğuma yönelik bilgi almadığı belirlenmiştir. Bekar erkeklerin %91,6’sının eşinin normal doğumu tercih etmesini istediği, %89,8’inin eşi doğum yapınca yanında bulunmak istediği tespit edilmiştir. Ayrıca bekar erkeklerin %41,2’sinin doğumu çok fazla sorumluluk gerektiren bir eylem olarak gördükleri için doğumda eşlerinin yanında bulunmak istemedikleri saptanmıştır.

Tablo 3: Evli Erkeklerin Doğuma İlişkin Özellikleri

	S	%
Doğuma ilişkin bilgi alma durumu		
Evet	52	49,5
Hayır	53	50,5
Eşin tercih etmesini istediği doğum şekli		
Normal	87	82,9
Sezaryen	18	17,1
Eşin tercih ettiği doğum şekli		
Henüz Doğum Yapılmadı	18	17,1
Normal	53	50,5
Sezaryen	33	32,4
Eş doğum yapınca yanında bulunma durumu		
Yanında Bulundum	58	55,2
Yanında Bulunmadım	28	26,7
Eşim Doğum Yapmadı Ama Yanında Bulunmak İstemem	3	2,9
Eşim Doğum Yapmadı Ama Yanında Bulunmak İsterim	16	15,2

S: sayı; %:yüzde

Tablo 3’te evli erkeklerin doğuma ilişkin özellikleri verilmiştir. Evli erkeklerin %50,5’inin daha önceden doğuma ilişkin bilgi almadığı görülmüştür. Erkeklerin %89,9’unun eşinin sezaryen doğum yapmasını tercih ettiği ve %50,5’inin eşinin normal doğumu tercih ettiği bulunmuştur. Evli erkeklerin %55,2’sinin doğum yaparken eşinin yanında bulunduğu saptanmıştır.

Tablo 4: Erkların Spiritüel İyi Oluş Ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları ile doğuma yönelik düşüncelerinin karşılaştırılması

	Taşkınlık	Doğayla Uyum	Anomi	Toplam
Medeni durum				
Evli	129,42	131,69	115,78	122,03
Bekar	146,40	142,82	167,96	158,09
MWU	-1,740	-1,146	-5,346	-3,691
P	0,082	0,252	0,000	0,000
Daha önce gebeliğe yönelik eğitim alma durumu				
Evet	143,72	150,42	157,95	151,08
Hayır	130,56	125,84	120,54	125,37
MWU	8039,5	7188,5	6445,5	7214,5
P	0,173	0,011	0,000	0,008
Doğum yaptığında eşin yanında bulunma isteği				
Evet	87,10	87,25	87,47	88,44
Hayır	68,44	67,78	66,86	62,8
MWU	1662,0	1641,0	1611,5	1481,5
P	0,048	0,038	0,029	0,007
Eşin tercih etmesini istediği doğum şekli				
Normal	49,64	56,97	54,97	51,86
Sezaryen	53,7	52,18	52,59	53,24
MWU	722,5	711,5	747,5	762,5
P	0,606	0,539	0,762	0,862
Eşin tercih ettiği doğum şekli				
Normal	45,68	51,74	47,53	48,35
Sezaryen	42,92	39,04	41,74	41,21
MWU	844,0	638,8	7811,0	753,0
P	0,619	0,021	0,295	0,198

MWU: mann whitney u testi; p: istatistiksel önemlilik

Erkların SİÖÖ aldıkları puan ortalamaları ile doğuma yönelik düşüncelerinin karşılaştırılması tablo 4'te gösterilmiştir. Araştırmada SİÖÖ alt boyutlarından anomi ve SİÖÖ toplam puan ortalamalarının evli ve bekar erkekler arasında önemli farklılık olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Araştırmada daha önce gebeliğe yönelik eğitim alma durumu ile SİÖÖ doğayla uyum ve anomi alt boyutları ve SİÖÖ toplam puan ortalamaları arasında önemli farklılık olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$). Araştırmada

doğum yaptığında eşin yanında bulunma isteği ile SİÖÖ tüm alt boyutları ve SİÖÖ toplam puan ortalamaları arasında önemli farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Araştırmada erkeklerin eşin tercih etmesini istediği doğum şekli ile SİÖÖ alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında önemli farklılık olmadığı, eşlerinin tercih ettiği doğum şekli ile SİÖÖ doğayla uyum alt boyutu arasında önemli farklılık olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$).

TARTIŞMA

Erkeklerin doğumda eş desteğine yönelik düşünceleri üzerine spiritüel iyi oluşun etkisini belirlemek amacıyla yapılmış olan araştırmada spiritüel iyi oluş seviyesinin doğumda eş desteğine yönelik düşünceleri etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgusu literatürle tartışılmıştır.

Babaların gebelik, doğum ve ebeveynlik dönemlerindeki özel ihtiyaçları nedeniyle, doğum öncesi eğitimlerde babalara ayrı bir açıdan yaklaşılması gerekmektedir. Babaların doğum öncesi eğitimi, babaları bu dönemlerde yaşayacağı deneyimlere hazırlar (16). Araştırmaya katılan hem bekâr hem de evli erkeklerin yarısından fazlasının daha önceden doğuma ilişkin bilgi almadıkları belirlenmiştir. Ancak literatürde sınırlı araştırma bulgusuna rastlanmıştır. Eggermont ve arkadaşları (2017), yapmış oldukları çalışmada babaların doğumda deneyim veya katılımdan ziyade bilgi ihtiyacını ifade ettiklerini belirtmiştir (17). Xue ve arkadaşları (2018), babaların doğuma ilişkin eğitim seviyesinin doğuma dahil olmalarını etkilediğini bildirmiştir (18). Eşlerin doğum sürecine katılma konusundaki davranış ve görüşleri, kültürel ve etnik çeşitli özelliklerden etkilenebilir (1). Kadınlara ait üreme sağlığı ile ilgili konularda da geleneksel yapı nedeniyle

genellikle erkekler dahil edilmediği belirtilmiştir (19). Geleneksel yapıya göre kadından çocuk doğurması, çocuğa bakım vermesi ve çocuğu beslemesi ile birlikte ev işlerini yapması beklenirken; erkekten ailenin maddi kaynağını sağlaması, aileyi koruması, dış çevre ile ilişkileri sağlaması beklenmektedir (20). Bu durum erkeklerin doğuma ilişkin bilgi almamasının sebebi olarak düşünülebilir. Araştırma bulgusu literatürle benzerlik göstermektedir.

Araştırmada bekâr ve evli erkeklerin beşte birinden fazlasının eşinin doğal doğumu tercih etmesini istediğini belirtmiştir. Avcı ve arkadaşları (2020), üniversite öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmada erkek öğrencilerin çoğunluğunun anne ve bebek açısından daha sağlıklı olduğunu düşündükleri ve estetik kaygıları olduğu için ileride eşinin vajinal doğum yapmasını istediğini tespit etmiştir (21). Stoll ve arkadaşları (2009), Kanada'da öğrencilerle yapmış oldukları çalışmada araştırma bulgusuyla benzer şekilde erkeklerin vajinal doğumu sezaryene göre tercih ettiklerini bildirilmiştir (22). Araştırma bulgusu literatürle paralellik göstermektedir.

Son yıllarda erkeklerin doğuma katılım oranında artış meydana gelmiştir. Aynı zamanda kadınların doğum sırasında en fazla eşlerinden destek almak istedikleri belirtilmiştir (4). Araştırmada kapsamında olan bekâr erkeklerin beşte birinden fazlası doğum esnasında eşinin yanında bulunmak

istediğini ifade ederken, evli erkeklerin yaklaşık olarak yarısından fazlasının doğum sırasında eşlerinin yanında olduğu belirlenmiştir. Kaye ve ark (2014), doğum komplikasyonları gelişen kadınların bakımı sırasında erkeklerin algıları, uygulamaları ve deneyimlerini belirlemek amacıyla yapmış oldukları çalışmada araştırmaya katılan erkeklerin çoğunun doğum esnasında eşlerini desteklemeye istekli olduklarını belirtmiştir (23). Karaçam ve Karatepe (2020), babaların doğum eylemine katılma ve eşlerine destek olma konusunda olumlu görüşe sahip olduklarını ifade etmiştir (24). Doğum sırasında eşin varlığı, kadın için ağrı kesici olarak hizmet edebilir. Aynı zamanda kadınlar eşlerini doğum sırasında daha fazla yanlarında istemektedir. Tüm bu sebepler doğum sırasında eş desteğini önemli hale getirmektedir (25). Araştırma bulgusu literatürle benzerlik göstermektedir.

Doğumda ki eş desteği, doğum ve doğum sırasında partnerinin gebeye verdiği fiziksel, duygusal, psikolojik, ve spiritüel destekleri içermektedir (25). Araştırmada bekâr erkeklerin, daha önceden doğuma yönelik bilgi alanların ve doğumda eşinin yanında olmak isteyenlerin SİÖ puanları istatistiksel olarak önemli farklılık gösterecek şekilde yüksek olduğu bulunmuştur. Bu bulgu bekâr, daha önceden doğuma yönelik bilgi alan ve doğumda eşinin yanında olmak isteyen erkeklerin

spiritüel iyi oluşlarının yüksek olduğunu göstermektedir. Spiritüel iyi oluş arttıkça evlilik uyumunun arttırdığı belirtilmiştir (26). Aynı zamanda evli kişilerin stres anında ilk olarak başvurduğu kişinin eşi olduğu, birçok kişinin temel sosyal destek kaynağı olarak eşlerini gördükleri, (27) gebelik sürecinde evlilik uyumu yüksek olan bireylerin doğuma daha hazır olduğu, doğum esnasında daha kontrollü olduğu, eş ilişkilerinin daha iyi olduğu ve evlilik uyumu yüksek olan babaların bebek bakımına katılma oranlarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir (28). Bu durum spiritüel iyi oluş seviyesi yüksek olan bireylerin doğumda eşlerine destek olma konusunda daha olumlu ve istekli olduklarını düşündürmektedir. Araştırma bulgusu literatürle benzerlik göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİ

Erkeklerin çoğunun doğum öncesi eğitim almadıkları ve spiritüel iyi oluş düzeyinin erkeklerin doğumda eş desteğini etkilediği belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda erkeklerin gebelik ve doğum konusunda daha fazla bilgilendirilmelerinin doğuma ilişkin farkındalıklarını arttıracığı ayrıca erkeklerin spiritüelliklerini arttıracak girişimlerin doğumda eş desteğini arttıracığı düşünülmektedir. Aynı zamanda doğumda eş desteğine yönelik araştırma sayısının artırılması önerilmektedir.

Araştırmanın sınırlılığı

Çalışma formunun online olarak gönderilmesi evrene genellenememesi araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

Etik Onay: Bu araştırma Fırat Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Yayın ve Etik Kurulu tarafından (Tarih:22.02.2022) ve (Karar no: 22/06) ile onaylandı. Araştırmada Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne uyulmuştur.

Yazar Katkıları:

Fikir/Kavram: NŞÇ, AŞK; *Tasarım:* NŞÇ, AŞK; *Danışmanlık:* NŞÇ, AŞK; *Veri toplama ve Veri İşleme:* NŞÇ, AŞK; *Analiz ve Yorum:* AŞK; *Kaynak Tarama:* NŞÇ; *Makalenin Yazımı:* NŞÇ, AŞK; *Eleştirel İnceleme:* NŞÇ, AŞK.

Çıkar Çatışması: Araştırmada çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek: Yok.

Teşekkür: Çalışmaya katılan erkeklere teşekkürlerimizi sunarız.

Telif Hakkı Bildirimi: Dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkı yazarlarına aittir ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayınlanmaktadır.

İntihal Beyanı: Bu makale iThenticate tarafından taranmıştır.

KAYNAKLAR

1. Başgöl Ş. Doğumda eş desteğine ilişkin erkek öğrencilerin görüşleri. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi. 2022;31(2):90-94. doi:10.17942/sted.884718

2. Emelonye AU, Pitkääho T, Aregbesola A, Vehviläinen-Julkunen K. Spouses' perspective of their participation and role in childbirth pain relief. Ann Med Health Sci Res. 2016;6(6):367-374. doi: 10.4103/amhsr.amhsr_12_16
3. Tokat ÇS, Demirgöz BM. Effects of spouse and mother/friend support on birth process: descriptive cross-sectional study. Turkiye Klinikleri J Health Sci. 2022;7(3):780-5
4. Timur TS, Duru Y. Views on spousal support during delivery: a Turkey experience. BMC Pregnancy and Childbirth, 2018;18(1):1-6. doi:10.1186/s12884-018-1779-0
5. Şenoğlu A, Karaçam Z. Doğum destekçilerinin doğum eylemine katılma konusundaki görüşleri ve gereksinimleri. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi. 2019;12(4):274-282.
6. Sokoya M, Farotimi A, Ojewole F. Women's perception of husbands' support during pregnancy, labour and delivery. IOSR Journal of Nursing and Health Science, 2014; 3(3):45-50.
7. Bilgin NÇ. Hemşirelik öğrencilerinin doğuma ilişkin algıları: nitel bir çalışma. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2020;10(3):348-356. doi:10.33631/duzcesbed.718115

8. Chaar EA, Hallit S, Hajj A, Aaraj R, Kattans J, Jabbour H, Habbaz RL. Evaluating the impact of spirituality on the quality of life, anxiety, and depression among patients with cancer: An observational transversal study. *Supportive Care in Cancer*. 2018; 26(8):2581–90. doi:10.1007/s00520-018-4089-1
9. Abdollahpour S, Khosravi A. Relationship between spiritual intelligence with happiness and fear of childbirth in Iranian Pregnant Women. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research*. 2018;23(1);45–50. doi:10.4103/ijnmr.IJNMR_39_16.
10. Rowold J. Effects of spiritual well-being on subsequent happiness, psychological well-being, and stress. *Journal of Religion and Health*. 2011;50, 950–963. doi:10.1007/s10943-009-9316-0.
11. Ekşi H, Boyalı C, Ümmet D. Öğretmen adaylarının spiritüel iyi oluş ile yaşamda anlam değişkenlerinin psikolojik dayanıklılığı yordaması: Bir yapısal eşitlik modeli (YEM) denemesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 2019. 27(4), 1695-1704. doi:10.24106/kefdergi.3256
12. Crowther S, Hall J. Spirituality and spiritual care in and around childbirth. *Women and Birth*. 2015; 28(2), 173-178. doi:10.1016/j.wombi.2015.01.001
13. Bilgiç G. Gebelerde doğum korkusunun psikolojik ve spiritüel iyilik hali ile ilişkisi. Yüksek lisans tezi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bolu, 2019, 9.
14. <http://www.raosoft.com/samplesize.html> (Erişim tarihi: 20 Ocak 2022)
15. Ekşi H, Kardaş S. Spiritual well-being: Scale development and validation. *Spiritual Psychology and Counseling*. 2017; 2(1):73–88. doi:10.12738/spc.2017.1.0022
16. Güngör İ. Doğum öncesi hazırlık eğitimlerinde babaların yeri ve gereksinimleri. *Türkiye Klinikleri Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Özel Konular*. 2015; 1, 44-52.
17. Eggermont K, Beeckman D, Van Hecke A, Delbaere I, Verhaeghe S. Needs of fathers during labour and childbirth: A cross-sectional study. *Women and Birth*. 2017; 30(4): e188-e197. Doi: 10.1016/j.wombi.2016.12.001
18. Xue WL, He HG, Chua YJ, Wang W, Shorey S. Factors influencing first-time fathers' involvement in their wives' pregnancy and childbirth: A correlational study. *Midwifery*, 2018; 62:20-28. Doi: 10.1016/j.midw.2018.03.002
19. Özcan H, Arar İ, Çakır A. Babalar ve gebelik süreci. *Zeynep Kamil Tıp*

- Bülteni. 2018;49(1): 72-76.
doi:10.16948/zktipb.334583
20. Kara M, Çetinkaya Ş. Türk Toplumunda babalık kavramı ve baba-bebek bağlanmasında hemşirelik. *Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*. 2019;11(2):200-10.
Doi: 10.5336/hemşireler.2018-62565
21. Avcı SÇ, Işık G, Cetişli NE. İlk kez vajinal doğum gören erkek hemşirelik öğrencilerinin deneyimleri: Nitel bir çalışma. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*. 2020; 3(3): 235-243. doi:10.38108/ouhcd.753244
22. Stoll K, Fairbrother N, Carty E, Jordan N, Miceli C, Vostreil Y, Willihnganz L. "It's all the rage these days": university students' attitudes toward vaginal and cesarean birth. *Birth*, 2009;36(2): 133-140.
23. Kaye DK, Kakaire O, Nakimuli A, Osinde MO, Mbalinda SN, Kakande N. Male involvement during pregnancy and childbirth: men's perceptions, practices and experiences during the care for women who developed childbirth complications in Mulago Hospital, Uganda. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 2014;14(1):1-8.
doi: 10.1186/1471-2393-14-54
24. Karaçam Z, Karatepe E. Babaların doğum eylemine katılma konusundaki görüşleri ve gereksinimleri. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 2020;7(3):360-366.
doi:10.34087/cbusbed.700561
25. Arisukwu O, Igbolekwu CO, Oyekola IA, Oyeyipo EJ, Asamu FF, Osueke ON. Spousal support during pregnancy in the Nigerian rural context: a mixed methods study. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 2021;21(1):1-12.
doi:10.1186/s12884-021-04135-3
26. Narimani, M, Porzoor P, Atadokht A, Abbasi M. The role of spiritual well-being and Religious Adherence in predicting marital satisfaction among nurses. *Journal of Clinical Nursing and Midwifery*, 2015;4(3):1-10.
27. Özbek Z, Beydağ KD. Yüksek riskli gebelerde eş desteği ve gebelik stresi arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2021;15(2): 144-155.
doi:10.26559/mersinsbd.950382
28. Çobanlar SA. Gebelik döneminde eşler arası uyum. Yüksek lisans tezi. TC Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aydın, 2014, 18.